Poradnik Młodego Drwala cz.17

Dodano: 12.03.2022

Drzewa standardowe - tak nazywamy drzewa, które nie wyróżniają się podczas ścinki ani pozytywnymi ani negatywnymi cechami, tj. pochyleniem zgodnym lub nie z kierunkiem obalania, czy np. zmurszałym pniem.



Podczas ścinki drzew standardowych musimy zwrócić uwagę na fakt, jak długą posiadamy prowadnicę. W zależności od tego parametru będziemy mogli dobrać odpowiednią metodę ścinki.

Drzewa o średnicy 20 - 30 cm

Tak jak napisałem wyżej - omówione poniżej metody ścinki będą dotyczyły drzew standardowych, nie pochylonych (albo pochylonych nieznacznie), zdrowych, w normalnych warunkach pogodowych (bez wiatru, przy dobrej widoczności) oraz terenowych, bez żadnych dużych przeszkód.

W zależności od grubości średnicy tych drzew, możemy wybrać kilka sposobów na ich ścinkę. Na pierwszy ogień opowiem o ścince takich sztuk, których średnica pnia jest mniejsza od użytecznej długości prowadnicy. Jak wspominałem w jednym z poprzednich odcinków poradnika, użyteczna długość prowadnicy, to taki jej fragment, który pilarz wykorzystuje podczas pracy z pilarką.



Po podejściu do wybranego drzewa, które mamy ściąć i wybraniu kierunku upadku drzewa przygotowujemy sobie ścieżki oddalania, układamy sprzęt, oczyszczamy przedpole, usuwamy ewentualny podszyt, zerkamy, czy nikt niepowołany nie kręci się na naszej działce roboczej, oraz oczyszczamy pień z gałęzi do wysokości ramion. Zakładamy rzaz podcinający (kierunkowy) zgodnie ze sztuką (cięcie ukośne pod kątem ok. 45°, płaszczyzny spotykają się w jednym miejscu, nie przecinając zawiasy, skrócenie jej boków), a następnie przechodzimy do rzazu ścinającego.

Rzaz ścinający w drzewie o średnicy pnia w miejscu cięcia mniejszej niż użyteczna długość prowadnicy jest jednym z najprostszych do wykonania. Przed jego rozpoczęciem lustrujemy oczywiście przedpole i krzyczymy "UWAGA!", zaznaczamy zawiasę na korze. Zajmujemy pozycję w miejscu, z którego będziemy kończyli naszą pracę przy tej sztuce. Samo wykonanie rzazu ścinającego polega na przeprowadzeniu jednego cięcia, tzw. wachlarzowego. Całą długością prowadnicy prowadzimy cięcie od tyłu pnia. Po wejściu w drewno, ale przed uformowaniem zawiasy zatrzymujemy piłę i wkładamy kliny do obalania (promieniście do osi pnia), pobijając je lekko. Ponownie krzyczymy "UWAGA!" i formujemy zawiasę. W tym momencie albo drzewo rusza i obala się, albo musimy mu pomóc klinami. Odchodzimy od pnia, gdy drzewo ruszy, na bezpieczną odległość 5 m po ścieżce oddalania, zerkając jednocześnie na przewracające się drzewo. Przystępujemy do manipulacji.

Drzewa grubsze niż jedna długość prowadnicy

Do ścinki drzew standardowych, grubszych w miejscu cięcia, niż użyteczna długość prowadnicy, zalecam dwie metody, które w nieznacznym stopniu różnią się od siebie.



Pierwsza z nich to metoda na tzw. okrętkę. Pominę samo przygotowanie stanowiska i rzaz podcinający, ponieważ w tych elementach wiele się nie zmienia. Przejdę od razu do momentu przed wykonaniem rzazu ścinającego. Rzaz ten rozpoczynamy naszym ulubionym okrzykiem, a następnie cięciem sztyletowym, który wykonujemy w pewnej odległości od zawiasy, tak aby jej nie przeciąć wprowadzając prowadnicę w drewno. Ważne jest to, aby nie wprowadzić prowadnicy zbyt głęboko, a tylko jedynie nieco za połowę średnicy pnia. Zbyt duże wycięcie drewna na tym etapie może spowodować, że sztuka może przedwcześnie ruszyć i zmienić kierunek swojego upadku w dalszym etapie ścinki.

Po cięciu sztyletowym formujemy pierwszą część zawiasy i odsuwamy od niej równolegle piłę. Wyciągamy delikatnie prowadnicę, tak, aby przy obrocie nie zahaczyć końcówką prowadnicy o pozostawiony fragment drewna. Wykonujemy wspomniany obrót i umieszczamy klin w powstającym rzazie. Zabezpiecza on również naszą piłę przed zakleszczeniem. Lustrujemy w międzyczasie przedpole i prowadzimy drugą część rzazu ścinającego. Przed uformowaniem zawiasy wkładamy kolejny klin, jednocześnie delikatnie pobijając pierwszego. Krzyczymy ponownie "UWAGA!", kończymy formowanie zawiasy, obalamy sztukę pobijając kliny i wycofujemy się na odległość 5 m.



Druga metoda na tzw. połówki, wymaga mniejszych umiejętności od operatora pilarki, doskonale nadaje się dla początkujących drwali. Rozpoczynamy ją podobnie jak na okrętkę albo prowadząc piłę od tyłu drzewa, na głębokość nieco ponad połowa jego średnicy. Nie wykonujemy jednak obrotu wokół drzewa. Po wykonaniu pierwszej fazy rzazu ścinającego przecinamy do końca pień i wkładamy klin. To samo robimy po drugiej stronie. Reszta pozostaje bez zmian.

Drzewa grubsze niż dwie długości prowadnicy

Jeżeli przyjdzie nam ścinać potężne drzewa, a niestety nie mamy na wyposażeniu odpowiednio długiej prowadnicy, musimy zastosować metodę wykorzystującą tzw. cięcie sercowe. O co chodzi?



Cięcie sercowe jest to element naszego rzazu ścinającego - również wykonywany na wysokości o 10% średnicy pnia w miejscu cięcia wyżej, niż płaszczyzna pozioma rzazu podcinającego. Jest także zaliczany do skrócenia zawiasy. Należy pamiętać, że cięcie dordzeniowe (sercowe) i ewentualne skrócenie zawiasy nie może zlikwidować łącznie więcej niż 1/2 długości zawiasy. Rzaz podcinający wykonujemy nieco bardziej rozwarty (ok 60^{o}). Umożliwia to nam łatwy dostęp do wykonania cięcia sercowego. Po wprowadzeniu pilarki w środek pnia, końcówką wykonujemy ruch w lewą i prawą stronę, tak aby wyciąć nadmiar drewna, ale uważając aby nie obciąć pnia na wylot. Po cięciu sercowym skracamy zawiasę i przystępujemy do wykonania rzazu ścinającego, metodą na okrętkę. Pamiętajmy o odpowiedniej liczbie klinów, dostosowanej do obwodu pnia. Dalej postępujemy jak podczas ścinki pozostałymi metodami.



Od Autora

Dzisiaj trzy sprawy, na które muszę zwrócić uwagę. Pierwsza z nich w sumie najważniejsza, z której strony rozpocząć rzaz ścinający? Zawsze od strony ściskanej, czyli od miejsca pochylenie pnia. Unikniemy wówczas zjawiska zakleszczenia pilarki w rzazie. Jeżeli drzewo nie jest pochylone, zwracajmy uwagę na budowę pnia oraz układ gałęzi w koronie. Nie ma drzew idealnie prostych i wyważonych - zawsze któraś ze stron ciąży mocniej. Jeżeli prowadzimy wycinkę drzew, które rosną w pobliżu budynków, mostów, dróg lub innych przeszkód, które musimy ominąć, zaczynajmy od strony ich występowania. Wówczas, gdyby drzewo miało ruszyć samo, zostanie przeciągnięte w stronę, gdzie nie zdążyliśmy dociąć.

Drugą sprawą, którą dzisiaj poruszę to patrzenie w koronę podczas ścinki. Często widzimy drwali, którzy tną pilarką pień, jednocześnie patrząc w do góry w koronę drzewa. Jestem ciekawy po co to robią? Oderwanie wzroku od pilarki może skutkować wypadkiem, a patrzenie na koronę drzewa nie jest w ogóle potrzebne. Aby zauważyć czy pień rusza i będzie się obalał wystarczy nam spoglądać w szczelinę rzazu ścinającego. To po nim zauważymy, czy upadek już się rozpoczął. Obserwowanie korony jest zawsze przekłamane, przez wiatr i bujanie się drzew.

Trzecia sprawa to ułożenie narzędzi pomocniczych. Niezwykle ważne jest ułożenie narzędzi w taki sposób, aby były widoczne pod ręką oraz aby nie przeszkadzały podczas ścinki. Ułożenie to wpływa

na ergonomię naszej pracy, wydajność i bezpieczeństwo. Przykładowe ułożenie na zdjęciu poniżej:



Co sobotę będziemy przypominać kolejne części naszego "Poradnika Młodego Drwala":

Cz. 1 - Dlaczego drwale w Polsce nie używają dodatkowego osprzętu?

Cz. 2 - Taśma miernicza

Cz. 3 - Kleszcze do drewna

Cz. 4 - Klupa i inne dodatki w pasie drwala

Cz. 5 - Ostrzenie piły na stojąco

Cz. 6 - Łańcuch i jego parametry

Cz. 7 - Jak prawidłowo naostrzyć piłę?

Cz. 8 - Tankowanie pilarki

Cz. 9 - Elementy bezpieczeństwa w pilarce

Cz. 10 - Jak bezpiecznie obchodzić się z pilarką?

Cz. 11 - Planowanie prac

Cz. 12 - Szlaki operacyjne od podszewki

Cz. 13 - Zanim zaczniesz ścinać

Cz. 14 - Tirfor

Cz. 15 - Ścinka drzew z dźwignią - obracakiem

Cz. 16 - Parametry pniaka

Cz. 17 - Ścinka drzew standardowych

Cz. 18 - Ścinka drzew pochylonych zgodnie z kierunkiem obalania

Cz. 19 - Ścinka drzew pochylonych niezgodnie z kierunkiem obalania

Cz. 20 - Ścinka drzew nietypowych (hubiastych, dziuplastych, z wieloma pniami, z pękniętym pniem, przy liniach energetycznych)

Cz. 21 - Zawieszenia

Cz. 22 - Okrzesywanie

Cz. 23 - Metody Okrzesywania

Cz. 24 - Przerzynka

Cz. 25 - Serwis i utrzymanie pilarki

Cz. 26 - Klin Klinowi nierówny

JH

Komentarze (0)

Nie dodano jeszcze żadnego komentarza.